

Tid Tisdagen den 15 juni 2021 kl. 17.00 – 17.50
Plats Bolindersalen, Tekniska nämndhuset
Justering Måndagen den 28 juni 2021, §§ 1-19, 23-25

Omedelbart justerade paragrafer

Justering Tisdagen den 15 juni 2021, §§ 20-22

Katarina Luhr

Emilia Bjuggren

Närvarande**Beslutande ledamöter:**

Katarina Luhr (MP) ordföranden

Emilia Bjuggren (S) vice ordföranden §§ 1-20, 23-25

Torbjörn Erbe (M)

Fritz Lennaárd (M) §§ 1-10, 12-25

Jonas Nilsson (M) §§ 1-20, 23-25

Amelie Langby (M) §§ 1-20, 23-25

Christoffer Jönsson (L)

Gunnar Caperius (C)

Felix Antman Debels (S)

Deniz Butros (V)

Rose-Marie Rooth (V) §§ 1-20, 23-25

Urban Emson (SD)

Tjänstgörande ersättare:

Isak Öhrlund (S) för Jakob Sahlin (S)

Per Hagwall (M) för Fritz Lennaárd (M) § 11

Ulrika Hoff (KD) för Jonas Nilsson (M) §§ 21-22

Ersättare:

Per Hagwall (M) §§ 1-10, 12-20, 23-25

Torbjörn Ebérus (M) §§ 1-20, 23-25

Maria Kihlström (M) §§ 1-20, 23-25

Felix Schartner Gierfta (MP) §§ 1-20, 23-25

Maja Boström (C) §§ 1-20, 23-25

Ulrika Hoff (KD) §§ 1-20, 23-25

Sinikka Suutari (S) §§ 1-20, 23-25

Maria Mustonen (V) §§ 1-20, 23-25

Tapani Juntunen (SD) §§ 1-20, 23-25

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Anna Hadenius, Timmie Aspelin, Maria Azzopardi, Åse Geschwind, Anders Kandelin, Gustaf Landahl, Daniel Persson, Juha Salonsaari, Emily Tjäder samt borgarrädssekreterarna Cindy Falquet och Gabriel Dorrian Wernet samt personalföreträdaren Luis Lopez §§ 1-20, 23-25

§ 1 Närvarorätt

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att medge närvarorätt vid dagens sammanträde till Maria Azzopardi, Åse Geschwind, Juha Salonsaari och Luis Lopez.

§ 2 Val av justerare och tid för justering

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden utser Felix Antman Debels (S) att tillsammans med ordföranden Katarina Luhr (MP) justera dagens protokoll.

Justering sker måndagen den 28 juni 2021.

§ 3 Anmälan av föregående protokoll

Protokoll 5/2021 från miljö- och hälsoskyddsnämndens sammanträde den 25 maj 2021 anmäls.

§ 4 Anmälan av inkomna skrivelser till miljö- och hälsoskyddsnämnden

Inkomna skrivelser m.m. till miljö- och hälsoskyddsnämnden enligt förteckningar från den 25 maj och den 15 juni 2021 anmäls.

§ 5 Anmälan av delegationsbeslut fattade inom miljöförvaltningen

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna redovisningen av delegationsbeslut fattade inom miljöförvaltningen från och med den 1 maj 2021 till och med den 21 maj 2021.

Handlingar i ärendet

Lista över delegationsbeslut ur ECOS för delegationsperioden 2021-05-01 – 2021-05-21.

§ 6

Anmälan av protokoll från rådet för funktionshinderfrågor

Protokoll nr 3/2021 från sammanträde med fastighetsnämndens och miljö- och hälsoskyddsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor från den 19 april 2021 anmäls.

Protokoll nr 4/2021 från sammanträde med fastighetsnämndens och miljö- och hälsoskyddsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor från den 31 maj 2021 anmäls.

§ 7

Revidering av taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen

Dnr 2021-7875

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att föreslå att kommunfullmäktige fastställer förslaget till taxa för nämndens verksamhet enligt miljöbalken respektive livsmedelslagstiftningen, bilaga 1-2 till förvaltningens tjänsteutlåtande, att gälla från den 1 januari 2022.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 25 maj 2021.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag

§ 8**Yttrande över revisionskontorets årsrapport 2020 för miljö- och hälsoskyddsnämnden****Rapport från stadsrevisionen dnr RVK 2021/9**

Dnr 2021-6770

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande över revisionskontorets årsrapport för miljö- och hälsoskyddsnämnden år 2020.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 19 maj 2021.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag

§ 9**Budgetuppdrag om energipositiva verksamheter**

Dnr 2021-5052

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Katarina Luhr (MP), Torbjörn Erbe m.fl. (M), Christoffer Jönsson (L) och Gunnar Caperius (C):

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner delvis förvaltningens tjänsteutlåtande som rapportering av budgetuppdraget.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppdrar åt miljöförvaltningen att komplettera sin rapportering genom att inkomma med förslag på fler sätt för stadens verksamheter att bidra till att producera/leverera fossilfri energi i syfte till att uppnå målen om ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040, samt att därutöver anföra följande:

Vi vill tacka förvaltningen för en intressant redovisning av Stockholms nya plusenergihus i Norra Djurgårdsstaden och eventuella möjligheter för energilagring med vätgas. Rapporten är mycket intressant både vad gäller möjligheterna för att kunna göra hela bostadsområden klimatpositiva i framtiden, men också vad gäller användningen av vätgas för energilagring.

Stockholm har som mål att vara fossilfritt och klimatpositivt senast år 2040. Många åtgärder krävs för att nå dessa mål och för att nå målet om fossilbränslefrihet krävs en smartare energianvändning där både energieffektivisering, produktion av förnybar energi och flexibilitet i energianvändningen ingår.

Plushus, som kan leverera mer energi än vad som används, är viktiga i sammanhanget men är endast en del av lösningen. Som komplettering till förvaltningens redovisning önskar vi en analys som undersöker fler sätt som stadens verksamheter kan bidra till att producera fossilfri energi.

Exempel på sådana synergieffekter skulle kunna vara ett kvarter med plushus och gemensam vätgaslagring, att Stockholms Hamnar ordnar med mottagning av toalettavfall från båtar som kan bli biogas med energi från stora soltak. Eventuellt skulle även stadens mässhallar med relativt låg energianvändning och soltak kunna bli energipositiva verksamheter som levererar el till nätet. Även Stockholm Vatten och Avfall har potential att bli energipositivt, genom att bolaget producerar rågas från avloppsnätet, levererar matavfall för biogasproduktion, producerar biokol och kan ta tillvara på spillvärme från avloppsnätet.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 26 maj 2021.

Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Godkänna förvaltningens avrapportering.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Katarina Luhr (MP), Torbjörn Erbe m.fl. (M), Christoffer Jönsson (L) och Gunnar Caperius (C) föreslår (se beslutet).

- 2) Vice ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V) och Urban Emson (SD) föreslår att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Katarina Luhr (MP), Torbjörn Erbe m.fl. (M), Christoffer Jönsson (L) och Gunnar Caperius (C).

Reservation

Vice ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V) och Urban Emson (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Vi välkomnar miljöförvaltningens studie av ett ”plusenergihus”. Studien visar intressanta resultat att ta med i fortsatt arbete med att nå en klimatneutral byggsektor.

När förvaltningen gjort en livscykelanalys av byggnadens klimatpåverkan visar det sig att koldioxidavtrycket blir långt större jämfört med andra referenshus. Plusenergihuset har ett avtryck på 466 kilo koldioxid per kvadratmeter, jämfört med referenshusen på 263 och 308 kilo koldioxid per kvadratmeter. Det referenshus som hade allra lägst klimatbelastning, 168 kilo koldioxid per kvadratmeter, var byggt med trästomme.

Hur kan ett hus som producerar mer energi än det använder ge ett större klimatavtryck?

Anledningen är dels att man endast tittat på byggnadens driftfas, alltså energianvändningen när huset är färdigbyggt. För att få en rättvisande bild av det faktiska klimatavtrycket måste klimatpåverkan även från byggmaterialen tas med i beräkningen. Detta är oerhört viktigt eftersom de hus som byggs idag har större klimatpåverkan från just produktionsfasen jämfört med driftfasen.

För att minska koldioxidutsläppen behöver även byggprocesser inkluderas i stadens klimatarbete. En strategi för klimatneutral bygg- och anläggningssektor med fokus på ett livscykelperspektiv behöver tas fram, vilket vi socialdemokrater har föreslagit vid flera tillfällen utan att få gehör från majoriteten.

Anledningen till att huset ger ett större klimatavtryck än andra hus är också att staden använt mätmetoden köpt energi istället för använd energi, vilket ger starkt missvisande siffror. ”Plusenergihuset” producerar mer energi än vad det köper in, men hur mycket energi huset faktiskt använder vet vi inte. Med exakt samma energianvändning, det vill säga exakt samma klimatskal, klassas byggnaden som ett ”plusenergihus” för att det använder sig av en elbaserad uppvärmning istället för fjärrvärme. Byggnaden använder alltså exakt lika mycket energi oavsett val av uppvärmning, men med aktuell mätmetod räknas inte den elbaserade uppvärmningen. Det är ett trixande med siffror som gör att byggnaden framstår som att den använder mindre energi än vad den faktiskt gör.

För att klara klimatomställningen krävs mer el och ökad effektkapacitet. Den el som produceras måste därför användas till rätt saker, så som omställningen av transportsektorn. Att använda el, istället för fjärrvärme, för att värma våra hus är både resursslöseri och ett hinder för klimatomställningen. I det sammanhanget blir det därför än mer allvarligt att för att nå kravet ”plusenergihus” måste elbaserad uppvärmning användas, trots att fjärrvärmens är bättre för både klimatet och resurseffektiviteten.

Slutligen välkomnar vi förvaltningens teoretiska konvertering till en vätgasanläggning. Idag ger solelproduktion knappt någon klimatnytta eftersom solelen produceras på tider när vi redan har ett överskott av grön och ren el. För att solelproduktionen ska ge en märkbar klimatnytta måste den gå att lagra över säsonger. Här blir vätgaslagret mycket intressant. Om elen kan användas för att generera vätgas som sedan lagras i tankar och används under vinterperioden, istället för att bara tryckas ut på elnätet när det redan finns ett överskott på ren el, kan vi få stora klimatfördelar. När förvaltningen simulerar en vätgasanläggning i det aktuella exemplet visar det att om vätgaslagret är fullt laddat i början av november så räcker den lagrade energin fram till slutet av februari för att förse byggnaden med värme och varmvatten. Detta innebär att huset inte belastar elnätet när effektbristen är som störst och elen som mest smutsig.

Vi delar därför förvaltningens slutsats att ett pilotprojekt med vätgas skulle vara värdefullt för att skaffa sig erfarenheter av teknik och säkerhetsaspekter även om det i dagsläget inte är kostnadseffektivt. Pilotprojektet borde fokusera på klimatavtryck och livscykelanalyser, mäta använd energi

istället för köpt energi, använda fjärrvärme och kombinera solelsproduktion med en vätgasanläggning. Säkerhetsaspekterna är oerhört viktiga och får dock inte förbises.

Urban Emson (SD) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Projektet belyser många viktiga aspekter av byggande av flerbostadshus med låg specifik energianvändning och låg klimatpåverkan. Det finns dock flera problematiska aspekter inom frågeställningen som skulle behöva lyftas och utvecklas.

Alla produkter och komponenter i ett hus som påverkar dess energiprestanda (isolering, värmepumpar, solceller, betong mm) har en klimatpåverkan vid produktion, transport, installation, underhåll etc. Denna klimatpåverkan måste viktas mot besparingen över tid. Gränsen för när påverkan för produkterna blir högre än besparingen varierar, men alltför ofta är beräkningarna som görs sub-optimerade, dvs det hade varit bättre för klimatet att bygga enklare. Om hänsyn dessutom tas till att definitiv klimatpåverkan idag är sämre än eventuell klimatpåverkan i framtiden blir effekterna av detta ännu högre. Om klimatfrågan ska tas på allvar med verkliga siffror som underlag så måste detta beaktas.

Det går inte heller att enkelt kvitta kWh mellan vinter och sommar och hävda klimatpositivitet vid rak jämförelse. Energisystemet fungerar inte på det sättet. Dessutom bör eventuell påverkan på effektbrist tas i åtanke.

Fjärrvärmens kontra elens klimatvärden är också komplexa av bokföringstekniska skäl. Om klimatpåverkan från avfallen hade bokförts där avfallen uppstår snarare än där det hanteras så hade fjärrvärmens klimatvärden blivit betydligt bättre.

Projektet illustrerar de problem som kan uppstå av att staden tillämpar tuffa, men i många aspekter ogenomtänkta, energi- och miljökrav i bebyggelsen. Detta projekt är förstås unikt, men det är högst troligt att liknande sub-optimeringar byggts in i många av de hus som byggts för att klara kraven för norra Djurgårdstaden och för att klara markanvisningar. Värmepumpar har byggts vilket ökar effektproblematiken och ”tekniska julgranar” har skapats som ger fastighetsägare problem med fastigheter som inte uppvägs av besparingen på energifakturorna.

Ersättaryttrande

Ulrika Hoff (KD) instämmer i förslag från ordföranden Katarina Luhr m.fl., Torbjörn Erbe m.fl. (M), Christoffer Jönsson (L) och Gunnar Caperius (C).

§ 10**Miljötillsynen av livsmedelsindustrier 2020
Redovisning av miljöförvaltningens rapport**

Dnr 2021-8223

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner rapport om miljötillsynen av livsmedelsindustrier 2020.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden överlämnar rapporten till de verksamhetsutövare i branschen som omnämns i rapporten.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 24 maj 2021.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag

§ 11**Årlig rapport för tillsyn av avloppsreningsverken 2020**

Dnr 2021-8481

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner rapporten ” Årlig rapport för tillsyn av avloppsreningsverken 2020”.

- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden överlämnar rapporten till Stockholm Vatten och Avfall AB.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 24 maj 2021.

Nämndens behandling av ärendet**Jäv**

Fritz Lennaárd (M) har på grund av jäv inte deltagit i eller varit närvarande vid handläggningen av detta ärende.

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag

§ 12**Tillsynsrapport Energianläggningar 2020**

Dnr 2021-8257

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner rapporten ”Årlig tillsynsrapport för energianläggningar 2020”.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden överlämnar rapporten till de verksamhetsutövare i branschen som omnämns i rapporten.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 24 maj 2021.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag

§ 13**Tillsyn av tryckerier och fotografiska verksamheter
Redovisning av miljöförvaltningens rapport**

Dnr 2021-7894

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner Rapport om tillsyn av tryckerier och fotografiska verksamheter.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 24 maj 2021.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag

§ 14**Fleetmanagement statusrapport****Kända effekter av fleetmanagement-funktionens arbete**

Dnr 2021-7804

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förvaltningens rapportering.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 24 maj 2021.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag

§ 15**Tillsynen av flygverksamhet år 2020
Redovisning av miljöförvaltningens rapport**

Dnr 2021-7937

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner Rapport om tillsynen av flygverksamhet år 2020.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden överlämnar rapporten till Swedavia Bromma flygplats.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 24 maj 2021.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag

Särskilt uttalande

Urban Emson (SD) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Sverigedemokraterna konstaterar att samtliga tillsynsmöten gjorts digitalt istället för som fysiska möten och ifrågasätter hur effektivt och meningsfullt detta är. Visserligen har det varit pandemi och flygtrafiken har varit låg, men samtidigt bör en flygplats kunna besökas fysiskt i tillsynssyfte iallafall i många av de områden där tillsyn skall ske.

§ 16**Tillsynen av hamn och sjöfart år 2020
Redovisning av miljöförvaltningens rapport**

Dnr 2021-7932

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner rapport om tillsynen av hamn och sjöfart år 2020.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden överlämnar rapporten till styrelsen för Stockholms Hamn AB.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 24 maj 2021.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag

§ 17**Lokalt åtgärdsprogram för Mälaren-Ulvsundasjön**

Dnr 2021-6679

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att anta lokalt åtgärdsprogram för Mälaren-Ulvsundasjön, fakta och åtgärdsbehov (bilaga 1 till förvaltningens tjänsteutlåtande) och lokalt åtgärdsprogram för Mälaren-Ulvsundasjön, genomförandeplan Stockholms stad (bilaga 2 till förvaltningens tjänsteutlåtande).
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att utredning, uppföljning och utvärdering av lokalt åtgärdsprogram för Mälaren-Ulvsundasjön ska ske i enlighet med vad som anges i förvaltningens tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens, Stockholm Vatten AB:s, exploateringskontorets, trafikkontorets, stadsbyggnadskontorets, fastighetskontorets, idrottsförvaltningens, Bromma stadsdelsförvaltnings, Kungsholmens stadsdelsförvaltnings och Norrmalms stadsdelsförvaltnings gemensamma tjänsteutlåtande från den 24 maj 2021.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S) och Deniz Butros m.fl. (V) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Stockholms stad har ett viktigt ansvar för vattenkvaliteten på sjöarna, vattendragen och kustvattnet. Förra mandatperioden tog den rödgrönrosa majoriteten fram en handlingsplan för god vattenstatus. Enligt handlingsplanen ska lokala åtgärdsprogram tas fram för alla stadens vattenförekomster. Det gläder oss att de lokala åtgärdsprogrammen nu kommer upp för beslut.

De lokala åtgärdsprogrammen är viktiga dokument som redovisar platsspecifika åtgärdsförslag för en specifik vattenförekomst. Syftet är att belysa aktuell status på vattnet, lokala påverkanskällor, vilket förbättringsbehov som finns samt vilka möjliga åtgärder som behöver genomföras om god status ska kunna nås.

Vattenmyndigheten tar fram åtgärdsprogram med generella åtgärder inom ett vattendistrikt medan de lokala åtgärdsprogrammen förtydligar vad som behöver göras inom respektive avrinningsområde. De lokala åtgärdsprogrammen är inte rättsligt bindande, utan är tänkta att användas som ett stöd i kommunernas planering, för att visa vilken miljö kvalitet som behöver uppnås och vilka åtgärder som krävs.

Målet för stadens vattenarbete, enligt stadens handlingsplan, är att Stockholms sjöar, kustvatten och vattendrag ska uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten, vilket i de flesta fall innebär god ekologisk och kemisk status till år 2021 eller senast till år 2027. För att nå detta mål måste många åtgärder göras och de måste vidtas skyndsamt. Även om de lokala åtgärdsprogrammen inte är rättsligt bindande så måste deras föreslagna åtgärder bli verklighet för att staden ska kunna nå sitt mål.

är möjliga att kostnadsuppskatta till cirka 56-72 miljoner kronor för Stockholms stad. Utöver det blir den årliga driftkostnaden för de platsspecifika åtgärderna som är möjliga att kostnadsuppskatta ca 141 000 kr exklusive avgifter för tillkommande tillsyn. Samtidigt kan vi läsa att kostnadsuppskattningarna är osäkra och i flera fall kan totala kostnader redovisas först när detaljprojekteringarna har utförts. Utöver detta tillkommer ytterligare 19 lokala åtgärdsprogram för stadens andra vattenförekomster. Finansieringen för åtgärderna i programmen är ännu inte löst. Tillräckliga medel för både investeringar och drift behöver alltså avsättas för genomförande av nödvändiga åtgärder om stadens vattenområden ska klara miljökvalitetsnormerna för vatten. I tjänsteutlåtandet kan vi även läsa att ”erfarenheter från tidigare åtgärdsarbete för att förbättra vattenstatusen i stadens sjöar visar att det finns behov av en väsentligt utökad finansiering för att nå målet om en god vattenstatus”.

För att stadens totalt 20 lokala åtgärdsprogrammen ska bli mer än långa önskelistor behöver finansieringen lösas. Annars kommer inte stadens mål nås och vi kommer inte ha god status på våra vatten.

§ 18

Lokalt åtgärdsprogram för Kyrksjön

Dnr 2020-13921

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att anta lokalt åtgärdsprogram för Kyrksjön, fakta och åtgärdsbehov (bilaga 1 till förvaltningens tjänsteutlåtande) och lokalt åtgärdsprogram för Kyrksjön, genomförandeplan (bilaga 2 till förvaltningens tjänsteutlåtande).
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att utredning, uppföljning och utvärdering av Lokalt åtgärdsprogram för Kyrksjön ska ske i enlighet med vad som anges i förvaltningens tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens, Stockholm Vatten Abs, exploateringskontorets, trafikkontorets, stadsbyggnadskontorets, fastighetskontorets, idrottsförvaltningens och Bromma

stadsdelsförvaltnings gemensamma tjänsteutlåtande från den 24 maj 2021.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S) och Deniz Butros m.fl. (V) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Stockholms stad har ett viktigt ansvar för vattenkvaliteten på sjöarna, vattendragen och kustvattnet. Förra mandatperioden tog den rödgrönrosa majoriteten fram en handlingsplan för god vattenstatus. Enligt handlingsplanen ska lokala åtgärdsprogram tas fram för alla stadens vattenförekomster. Det gläder oss att de lokala åtgärdsprogrammen nu kommer upp för beslut.

De lokala åtgärdsprogrammen är viktiga dokument som redovisar platsspecifika åtgärdsförslag för en specifik vattenförekomst. Syftet är att belysa aktuell status på vattnet, lokala påverkanskällor, vilket förbättringsbehov som finns samt vilka möjliga åtgärder som behöver genomföras om god status ska kunna nås.

Vattenmyndigheten tar fram åtgärdsprogram med generella åtgärder inom ett vattendistrikt medan de lokala åtgärdsprogrammen förtydligar vad som behöver göras inom respektive avrinningsområde. De lokala åtgärdsprogrammen är inte rättsligt bindande, utan är tänkta att användas som ett stöd i kommunernas planering, för att visa vilken miljö kvalitet som behöver uppnås och vilka åtgärder som krävs.

Målet för stadens vattenarbete, enligt stadens handlingsplan, är att Stockholms sjöar, kustvatten och vattendrag ska uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten, vilket i de flesta fall innebär god ekologisk och kemisk status till år 2021 eller senast till år 2027. För att nå detta mål måste många åtgärder göras och de måste vidtas skyndsamt. Även om de lokala åtgärdsprogrammen inte är rättsligt bindande så måste deras föreslagna åtgärder bli verklighet för att staden ska kunna nå sitt mål.

När nämnden nu ska fatta beslut om lokalt åtgärdsprogram för Kyrksjön finns knappa uppgifter om kostnader för åtgärderna. Enligt ärendet är kostnaderna för åtgärderna osäkra och kan redovisas först när detaljprojekteringarna har utförts. Utöver detta åtgärdsprogram tillkommer ytterligare 19 lokala åtgärdsprogram för stadens andra vattenförekomster och finansieringen för åtgärderna är ännu inte löst. Tillräckliga medel för både investeringar och drift behöver alltså avsättas för genomförande av nödvändiga åtgärder om stadens vattenområden ska klara miljö kvalitetsnormerna för vatten. I tjänsteutlåtandet kan vi även läsa att ”erfarenheter från tidigare åtgärdsarbete för att förbättra vattenstatusen i stadens sjöar visar att det finns behov av en väsentligt utökad finansiering för att nå målet om en god vattenstatus.”.

För att stadens totalt 20 lokala åtgärdsprogrammen ska bli mer än långa önskelistor behöver finansieringen lösas. Annars kommer inte stadens mål nås och vi kommer inte ha god status på våra vatten.

§ 19

Lokalt åtgärdsprogram för Järlasjön och Sicklasjön

Dnr 2020-9969

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att anta lokalt åtgärdsprogram för Järlasjön och Sicklasjön (bilaga 1 till förvaltningens tjänsteutlåtande).
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att lokalt åtgärdsprogram för Järlasjön och Sicklasjön överlämnas till stadsbyggnadsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden samt Skarpnäcks stadsdelsnämnd.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens, Stockholm Vatten AB:s, trafikkontorets och exploateringskontorets gemensamma tjänsteutlåtande från den 24 maj 2021.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S) och Deniz Butros m.fl. (V) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Stockholms stad har ett viktigt ansvar för vattenkvaliteten på sjöarna, vattendragen och kustvattnet. Förra mandatperioden tog den rödgrönrosa majoriteten fram en handlingsplan för god vattenstatus. Enligt handlingsplanen ska lokala åtgärdsprogram tas fram för alla stadens vattenförekomster. Det gläder oss att de lokala åtgärdsprogrammen nu kommer upp för beslut.

De lokala åtgärdsprogrammen är viktiga dokument som redovisar platsspecifika åtgärdsförslag för en specifik vattenförekomst. Syftet är att belysa aktuell status på vattnet, lokala påverkanskällor, vilket förbättringsbehov som finns samt vilka möjliga åtgärder som behöver genomföras om god status ska kunna nås.

Vattenmyndigheten tar fram åtgärdsprogram med generella åtgärder inom ett vattendistrikt medan de lokala åtgärdsprogrammen förtydligar vad som behöver göras inom respektive avrinningsområde. De lokala åtgärdsprogrammen är inte rättsligt bindande, utan är tänkta att användas som ett stöd i kommunernas planering, för att visa vilken miljö kvalitet som behöver uppnås och vilka åtgärder som krävs.

Målet för stadens vattenarbete, enligt stadens handlingsplan, är att Stockholms sjöar, kustvatten och vattendrag ska uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten, vilket i de flesta fall innebär god ekologisk och kemisk status till år 2021 eller senast till år 2027. För att nå detta mål måste många åtgärder göras och de måste vidtas skyndsamt. Även om de lokala åtgärdsprogrammen inte är rättsligt bindande så måste deras föreslagna åtgärder bli verklighet för att staden ska kunna nå sitt mål.

När nämnden nu ska fatta beslut om lokalt åtgärdsprogram för Järlasjön och Sicklasjön framgår inga kostnader för staden. Istället kan vi läsa att för de föreslagna anläggningarna, utöver Nacka kommuns kostnader, har inte någon kostnadsuppskattning gjorts. Utöver detta åtgärdsprogram tillkommer ytterligare 19 lokala åtgärdsprogram för stadens andra vattenförekomster. Finansieringen för åtgärderna i

dessa är ännu inte löst. Tillräckliga medel för både investeringar och drift behöver alltså avsättas för genomförande av nödvändiga åtgärder om stadens vattenområden ska klara miljö kvalitetsnormerna för vatten. I tjänsteutlåtandet kan vi även läsa att ”erfarenheter från tidigare åtgärdsarbete för att förbättra vattenstatusen i stadens sjöar visar att det finns behov av en väsentligt utökad finansiering för att nå målet om en god vattenstatus.”.

För att stadens totalt 20 lokala åtgärdsprogrammen ska bli mer än långa önskelistor behöver finansieringen lösas. Annars kommer inte stadens mål nås och vi kommer inte ha god status på våra vatten.

§ 20

Fullföljande av reservationsvis överklagande av Förvaltningsrättens i Stockholm beslut den 21 maj 2021 i mål nr. 16039-21

Utveckling av talan i kammarrättens mål nr. 3822-21

Dnr 2021-7778

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att fullfölja överklagandet och yrka att kammarrätten ska meddela prövningstillstånd och med upphävande av förvaltningsrättens beslut återförvisa målet till förvaltningsrätten för prövning i sak.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande som grund för nämndens utveckling av talan i målet.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppdrar åt förvaltningschefen att företräda nämnden i ärendet.
- 4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 3 juni 2021.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag

§ 21**Upphandling – förenklat förfarande****Framtagande av underlag till lokalt åtgärdsprogram för Lilla Värtan och Strömmen – näringsämnen och miljögifter**

Dnr 2021-8787

Sekretess enligt 19 kap 3 § i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppdrar åt förvaltningschefen att genomföra upphandling och teckna avtal avseende framtagande av underlag till lokalt åtgärdsprogram för Lilla Värtan och Strömmen – näringsämnen och miljögifter.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 21 maj 2021.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag

§ 22**Upphandling – förenklat förfarande****Framtagande av underlag till lokalt åtgärdsprogram för
Lilla Värtan och Strömmen – fysiska livsmiljöer**

Dnr 2021-8788

*Sekretess enligt 19 kap 3 § i offentlighets- och sekretesslagen
(2009:400)***Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppdrar åt förvaltningschefen att genomföra upphandling och teckna avtal avseende framtagande av underlag till lokalt åtgärdsprogram för Lilla Värtan och Strömmen – fysiska livsmiljöer.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 21 maj 2021.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

§ 23**Utbildning om Agenda 2030 inom projektet Glokala
Sverige den 8 oktober****Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att bevilja deltagande i utbildning om Agenda 2030 inom projektet Glokala Sverige den 8 oktober 2021 för nämndens förtroendevalda.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

§ 24**Deltagande i konferensen Building Sustainability 2021
den 30 nov till 1 dec****Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att delta i konferensen Building Sustainability 2021 den 30 november till 1 december 2021 med fyra ledamöter från majoriteten och fyra ledamöter från oppositionen.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

§ 25**Övrigt****Inkomna skrivelser****Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att skrivelse om ”Tillsyn av tryckerier och fotografiska verksamheter” och skrivelse om ”Tillsynsrapporter i energianläggningar 2020” från Sverigedemokraterna överlämnas till förvaltningen för beredning.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag.

Vid protokollet

Timmie Aspelin